

lajoča poročila trdijo, da je general Petljura napovedal generalu Denjkiu vojno, ker so njegove čete, ki so zasedle Kijev, sovražno nastopale.

Nenrti v republik Honduras.

LDU. Delmar, 11. (Dunku. — Brezžično.) Predsednik republike Honduras je odložil svoje mesto. Ustaši so napadli glavno mesto. Najvažnejša pristanišča na severni obali so v njihovih rokah. Ameriški državljani so prosili Zedinjene države za varstvo. Križarka »Cleveland« je bila odposlana v Honduras.

Narodno predstavništvo.

LDU. Belgrad, 10. Tudi za današnje sejo narodnega predstavništva je vladalo zelo veliko zanimanje. Galerije so bile nabitno polne. Pred zaključkom seje so poslanci opazili, da se nahaja večje število opozicijskih poslancev, zlasti članov Narodnega in Jugoslovanskega kluba v diplomatskih ložah. Med poslance v zbornici je nastal vsled tega nemir. Demokrati poslanci so klicali: »Sede v diplomatskih ložah, mesto da bi glasovali! Srmatoli Seidlerjevi vladaj se izražaj zaupanje, svoji ga nočejo! Hočelo svoje hrvatsko domobranstvo, ne smatralo pa za svojo dolžnost, da bi glasovali!« Med poslancem dr. Ribarjem in Peršičem je prišlo do ostrega spopada.

LDU. Belgrad, 10. Današnja seja narodnega predstavništva je bila odprta ob 18. uri. Po dovršenih predhodnih poslih in nekaterih vprašanjih je prešla zbornica na dnevni red, to je na glasovanje o proračunski dvanajstini za mesec september v drugem čitanju. Pri prvem glasovanju ni bilo kvoruma. Po kratkem odmoru so glasovali v drugič. Za predlog je glasovalo 106 proti 35 poslancev, kar znaša skupaj 141 glasov. Kvorum tedaj zopet ni dosežen. Nato je predsednik v sporazumu z vladno odložil sejo na bodoči ponedeljek ob 16. uri.

Splošni pregled.

K volitvam v Bolgariji. Nam najbolj bližji narod na Balkanu, s katerim bomo v bodočnosti morali živeti v tesni vezi, so Bolgari. Vseeno pa smo danes izgubili vsako vež z njimi, tako da iz Bolgarije danes ne prihajajo niti časopisi, niti kaka druga pošta, iz česar bi morali izvedeti, kako danes ta dežela preživlja težke dneve, ki jih je povzročila svetovna vojna. Preko Francoske smo dobili vesti, da so se v Bolgariji izvršile volitve. Rezultat izida volitev je jako značilen. Iz njega razvidimo, da je komunistično gibanje v Bolgariji izdatno naraslo. Težke dneve je morala Bolgarija preživeti po krivdi šovinistične imperijalistične buržoazije. Danes pa je vsa dežela vrhu tega še vsa okupirana po francoskih četah in mir, ki ga bo ententa napravila Bolgariji na hrbet, bo za deželo usodepoln. Pri volitvah so meščanske stranke dobile le majhno število mandatov. Demokrati so dobili 28, narodnjaki 19, carkovisti 8, radikalci 8, Češov 1 in Radoslavov nobenega. Mlada kmetiška stranka Stamboliškega, ki je za časa vojne bila vedno proti Ferdinandu in je bila zado silno preganjana, je dobila sedaj 85 mandatov. Komunisti so dobili 47 mandatov. Velik uspeh so dosegli tudi takozvani »široki socialisti« (po našem bi rekli desničarji), ki so dobili celih 38 mandatov. — Žal, da nimamo o notranje — političnih bojih Bolgarije natančnejših poročil.

Poljski meščanski demokratični listi in boljševizem. Vsi poljski meščanski demokratični listi se silno naklonjeno drže napram boljševizmu, uvidevši, da bi padec boljševizma v Rusiji za Poljsko pomenil veliko nevarnost za njeno samostojnost. V istem smislu pišejo tudi finski, estonski in litvinski listi, ker vedo, da bi restavracija monarhije v Moskvi pomenila propast samostojnosti vseh teh držav.

Izjave madžarskega socialista Garami-ja. Vodja madžarskih socialistnih demokratov, Garamy, je izjavil, da socialno demokratska stranka s padcem Bela Kuna ni trpela v organizacijah. Organizacije še vedno obstoje tako v Budimpešti kakor tudi po deželi. Vršil se bo v kratkem tudi strankin kongres, da se obnovi strankino ime in njen stari program. Stranka si bo za bodočnost izbrala ona pota, ki jih hodi socialno demokratska stranka v Nemški Avstriji. Dokler se ne sestane narodna skupščina, se njemu zdi najpripravnejši direktorij, sestoji iz treh oseb: enega delavca, enega kmetja in enega meščana, ki naj bi predstavljal najvišjo oblast.

Politična svoboda na Češkem je z novo naredbo republikanske vlade, s katero se v Čehoslovaški uklanja vse izjemne razmere, sedaj neomejena. In kako je pri nas?!

Komunisti na Češkem. Po nekem poročilu iz Prage je policija baje izsledila veliko komunistično zaroto, v kateri je bilo tudi veliko vojakov, ki je hotela ob ugodnem momentu proglasiti na Starogradschem trgu vladno delavskimi in vojaškimi svetovi.

Stalna kriza belgrajske vlade. K temu poglavju dostavlja »Socialistična radniška partija Jugoslavije« (komunisti): Edina pot iz te situacije je, da se razpusti nesposobno narodno predstavništvo in da se na podlagi splošne, tajne, enake in proporcionalne volilne pravice razpiše volitve za ustavotvorno skupščino (konstituantno). Današnje narodno predstavništvo nima niti za trenutek več pravice nastopati v imenu ljudstva.

Novi absurdum diplomacije. Iz Pariza in Rima prihajajo vesti, da se bo jadranski problem rešil na ta način, da se osnuje štiri avtonomne države in sicer: 1. Reka z luko. 2. Sušak z obalo do Bakra in z otokom Krk. 3. Liburnija z lovrauskim teritorijem, Opatija, Volosko in otok Čres. 4. Država, ki bi zavzela teritorij med železnico do St Petra do morja in med Volosko in Reko. Te štiri državi bi dobile svojo avtonomijo pod kontrolo medzavezniške mešane komisije. — Kakor se vidi, vsled nesposobnosti pada evropska diplomacija iz enega v drug absurdum. Ubogo ljudstvo, ki ga bo ententa nesramno eksploatirala. — Ubogi mi, ki postanemo navadne afriške kolonije!

»Babuška ruske revolucije.« Katarina Konstantivna Breskovskaja je dospela te dni v Prago. Sprejem te 75-letne starke, ki je posvetila vse svoje življenje ruski revoluciji, ki je bila 32 let v ječi, večkrat v Sibirijo izgnana in ki je kljub temu še čila in zdrava, je bil naravnost triumfalen.

Konec »Zeita«. Znan dunajski dnevnik »Zeit« je nehaj začetkom t. m. izhajati. Mesto njega je pa začel izhajati dunajski ponedeljnik »Morgen« kot dnevnik.

Našim invalidom v vzgled. V Sarajevu se je koncem prejšnjega meseca vršila velika skupščina invalidov iz cele Bosne in Hercegovine. Invalidi so si osnovali lepo organizacijo, ki se bo raztezala čez celo Bosno in Hercegovino. Na shodu je bila enoglasno sprejeta resolucija, v kateri se pri vladi ostro protestira vsled tega, ker vlada ni zvišala invalidom mesečnih podpor in se je izrazila, da so invalidne zahteve pretirane. Tudi se ostro protestira proti temu, da vlada do danes še ni napravila nobenega zakona za invalide, ki bi jim zagarantiral pošteno življenje. Invalidi nočejo biti vedno vezani na miloščine in prosjačenje. Vlado čaka tu velika naloga: 1. da se takoj začne z osnovanjem zakona za dosmrtno zasiguranje invalidov in njih družin, po katerem se mora invalidom priznati mesečno dosmrtno penzijo, po njih smrti pa invalidovim članom rodbine; 2. da se v državni proračun prenese odgovarjajoča vsota, ki bo odgovarjala invalidnim dosmrtnim penzijam; 3. da se prizna invalidom mesečna pokojnina za popolnoma nezmožne invalide 600 K, za ostale pa po 6 K po procentu; 4. da se pregledovanje še enkrat izvrši in se v pregledovalne komisije določi tudi invalide kot člane. Skupščina invalidov je obsojala in zavrgla pobiranje dobrovoljnih milodarov za invalide, ker smatra to za ponižanje invalidov, ki so bili ravno po krivdi vladajočih razredov pahnjeni v nesrečo. — Invalidi! Zahtevajte odločno odškodnine za vaše polomljene roke in noge, sklenite že sedaj, da ne marate živeti od milodarov vse svoje življenje. Zapišite pa si tudi, da vlada brez vašega pritiska ne bo za vas ukrenila ničesar! Pritisk na vlado pa bo zmogla samo trdna enotna organizacija. Priporočamo zato vsem našim invalidom, ki jih je v sami Sloveniji že 50.000 in kojih število se bo po povratku vseh invalidov in ujetnikov, ki se morajo v najbednejšem stanju še vedno potikati po ujetništvih, še povečalo, da si ustanove centralno organizacijo za vso Slovenijo. Sicer že obstaja mala organizacija invalidov v Celju, katera pa, kakor se zdi, nima dosti moči, da bi mogla kaj z uspehom sama izvojevati. Treba je, enako sarajevski skupščini v Sarajevu, sklicati v Ljubljani velik invalidni shod, kjer naj se postavi močni temeljni močni invalidni organizaciji za vso Slovenijo. — Toliko invalidom v izpodbudo za delo v njih lastnem interesu.

Kaos na Madžarskem. (Krščanski socialisti v Budimpešti.) Situacija na Madžarskem še sedaj ni jasna. Med ljudstvom vlada splošno ogorčenje in popolna neorientiranost. Vsled tega in vsled terorja želje in

stremjenja ljudstva še sedaj ni mogoče prav opredeliti. Kak kaos so povzročili na Ogrskem predvsem še krščanski socialisti, znači dejstvo, da so si ustanovili celih 15 novih strank, ki so večinoma klerikalne, ki se pa po političnih ciljih razlikujejo in so celo v formalni kontradikciji. Od teh klerikalnih strank večina podpira monarhistične težnje in hoče zopet posaditi na prestol ekscarja Karla ali nadvojvodo Jožefa ali pa romanskega kralja. (»Večernemu listu« podajemo s tem »fotografijo« ki si jo naj dobro ogleda). Terorizem vladajočih osebnosti je bil tako velik, da so Angličani sami prevzeli diktaturo v Budimpešti. Ne ve se še, kak vtis je napravilo to na ogrsko ljudstvo. Vsekakor pa so Angličani posegli vmes ravno v času, ko je bila nova madžarska monarhija že skoro fakt.

Registriramo! Ameriška glasila Slovencev so prinesla pred kratkim naslednji dve notici: 1. Slovenci in Jugoslovanci se venomer pripravljajo na Koroško, med tem ko na Primorje pozabljajo. To poznajo svoje potrebe! Vsa koroška mesta skupaj niso vredna ene same kraške vasi! — 2. V nekem ljubljanskem dnevniku smo čitali oglas: »Profesor matematike, trgovsko naobražen, želi postranskega zaslužka«. Slovenci, sramujte se! Kaj se hoste pehali za univerze in podobno, ko še sedanjih svojih duševnih delavcev ne morete prehraniti. — Take so sodbe ameriških Slovencev o nas. Za enkrat jih pa le registriramo.

Revolucija v Koreji.

Gibanje za neodvisnost Koreje se je začelo koncem marca na kitajski meji, kjer so se zbrale velike množice ljudstva v vseh delih dežele. Delegati vseh strank so se izrekli za popolno neodvisnost Koreje. V istem času so se vršile v vseh krajih z manjšo japonsko posadko demonstracije. Korejski orožniki so se protivili streljati na vstajnike. Sredi maja so se začele demonstracije v Soulu. Dasi je bilo pri krvavih spopadih ubitih in ranjenih nekaj sto ljudi, se je gibanje vendar širilo dalje. Na tisoče ljudi je pobegnilo v Kino in Mandžurijo, kjer se je ustanovila vlada za neodvisno Korejo. V Juniju so se začele demonstracije žena. Po poročilih japonske potovalne komisije računata Korejci v slučaju večjega upora na pomoč Združenih držav.

Ruska sovjetska vlada je izročila korejski revolucionarni organizaciji okide, v kojem pravi, da je zmagovalna armada ruske delavske in kmečke vlade po dvoletnem boju porazila v Sibiriji carske generale in da je dospela v sibirske nižine. Korejci se bojujejo že 15 let proti japonskim tiranom. Sedaj je prišla ura vstaje. Kakor se bori na tisoče Korejcev v lastnih polkih in vrstah sovjetskih armad, tako morajo Korejci tudi doma nagnati svoje tlačitelje.

Vstaja ima že učinek. Japonsko veleposlaništvo v Washingtonu je namreč objavilo cesarski edikt, v katerem se podeljuje Koreji samoupravo. Korejci in Japonci bodo imeli odsej enake pravice.

Dnevne vesti.

Kreku živ spomenik!

Na našo torkovo dnevno vest »Kreku živ spomenik« pravi »Večerni List« včeraj, da trdi »Napreje«, da klerikalci hočejo izrabljati ime dra. Kreka, ki je radi majske deklaracije postal popularen. Dalje pravi »Večerni List«, da je to skrunitev spomina njihovega Kreka in se še dalje zagotavlja, da dr. Krek ni iskal popularnosti. Kaj takega more zapisati le skrajno nelojalna osebnost. Trdili smo v »Napreju«, da je bil Krek zaradi svojega dela popularen. Nikjer in nikoli nismo trdili, da bi bil Krek častihlepnež. In če Krek ne bi bil popularen, bi bilo to žalostno znamenje nezavednosti ljudstva. Kje smo torej trdili, da je bil Krek častihlepnež? »Večerni List« pa nam to očita! Trdili smo in to je resnica, da gospodje, ki podpisujejo dotično okrožnico, nimajo zmisla ne za socialnost ne za demokratizem, da pa so si izbrali Krekovo ime, ker je popularno, v svoje politične namene. Tako zavijanje stvari, kakor je je napravil »Večerni List« tukaj, ni sicer politična modrost velikodušne poteze, pač pa je poteza slabe politične morale.

Čemu neki občinske volitve? ...

V zabavo vsem hudomušnim in poduk vsem nevednim.

V dični občini Moste pri Ljubljani se je nabiralo prahu in smeti že oddavna ne samo po cestah, temveč tudi po občinski pisarni že od Sušteršičevega režima sem. Oprašila se je precej tudi meščanska aprovizacija,

ki je vsake kvatre enkrat razdelila nekaj gnjilega krompirja in lojevih ocvirkov svojim občinskim revežem. Tega prahu dosejal še ni mogel nihče dvigniti, ker na upravi občine še trdno sede zvesti nekdanji Sušteršičevi hlapi, sedaj baje klerikalni milijonarji, in bi prah morda bil celo dihanju nevaren. Dobili smo novega župana, ki je ima poleg drugih tudi to veliko zaslugo, da je postal na nekem shodu tudi že pravi mučenik klerikalne kmečke zveze, ker so mu polomili baje nekaj kosti. Prejšnji župan iz hvaležnosti do svojih zvestih prijateljev seveda tudi ni mogel pozabiti le — teh in tudi ne svojega nabudnega mladega para, ki bo pri letošnjih občinskih volitvah baje kandidiral za župana, kakor pripoveduje govorica. Zato si je velezaslužni bivši župan in skrbni oče umislil »gostilno pri Lojzetu«, kjer se nudi pri sladkem vincu in zabavni igri ori kvartah, — včasih tudi pri Orlovski prireditvah — zabava in smeh somišljenikom in pristašem, na drugi strani pa tudi zaslužek mlademu gostilničarju Lojzetu. Pri tem pa še mladi gostilničar tudi pridobiva tako zelo potrebno izobrazbo v občinski politiki in naklonjenost občinskih velmož. Res kuriozno, pa praktično! Preskrbljeno pa je tudi za razširjenje gostilne. Nedavno namreč je gospodar izpraznil obširno stanovanje, obstoječe iz štirih večjih sob in jih preuredil v gostilniške prostore. To seveda ne bo zmanjšalo stanovanjske bede v Ljubljani in občina je tudi zadovoljna; privatne lastnine pa kratiki nikdo ne sme. Sicer bi bilo tam lahko prostora za veliko družino, ali ta si lahko išče stanovanja na Selu, kjer se je nedavno neka ženska obesila. Stanovanjska komisija si naj vzame to praktičnost za vzgled in uspeh ji bo gotovo zasiguran. — Selo je sicer žalosten kraj podnevi, uživi pa se ponavadi ob mesečini; takrat zadnja ljubezni dih okoli voglov mrtvih hiš in harmonike zapoje na vseh štirih koncih naselbine. »Poje« se tudi pozno tja v noč, zakar skrbi nadebuda mladina. Včasih pokvari melodije disharmoničen glas kake žene ali dekleta, potem pa je mir. Srečni kraj! Policija je tu čisto nepotrebna. Prebivalci so tudi zelo zadovoljni, četudi so zelo revni ljudje. Vodovoda, luči in snage na cesti sicer ni, ljudje pa so vseeno potrpežljivi. Pušče se tudi postavil za družino na ceste, če kupi kak obogateli verižnik hišo, ki je naprodaj, da se naseli sam v njo. Blaženi ljudje — blažena ta vas v deveti deželi! To občino postavljamo vsem drugim za vzgled, ker smo mnenja, da v tej občini najbrže ne bo treba nobenih novih volitev ...

Ljubljanska higijena ...

Stavbinski delavec opozarja mestni magistrat s higijeničnega stališča o naslednjem: Radi hišnih kanalizacij, tozadavnih cev in podgan, ki so se tam razpasle, so stanovalci na Turjaškem trgu (hiše št. 4, 5 in 6) naravnost v nevarnosti. V Križevniški ulici št. 9 je ravno isto. Oglejte si komunikacijske kanale pri teh hišah. Na Emonski cesti št. 10 je pa sploh dvorišče v tako zanikrni stanju, da je jo! Onojšče in stranišče v enem kupu. Sploh vladajo po vsej Ljubljani tudi v tem oziru naravnost škandalozne razmere. Niti v zadnji zagorski vasi ni take zamerjenosti. Zakaj plačujejo navzaprav prebivalci Ljubljane davke. Če se ničesar ne izvrši, če se ne skrbi niti za najpotrebnejšo kanalizacijo? Radovedni smo tudi, zakaj ne nastavi v to svrhu magistrat potrebnih, zmognih uslužbencev in inženirjev, kakor je to povsod v navadi. Če polde tako naprej ostane Ljubljana večna vas.

Kaj je vendar z ujetniki v Italiji?

Češki listi poročajo: Italijanska mislja nam uradno poroča, da je sklenila Italijanska vlada v sporazumu z ententnimi državami, da bo prevoz ujetnikov iz Italije uspešen, tako da bodo transporti v drugi polovici septembra končani. — Razveselijo poročilo, toda gotovo velja le za Čehoslovake. Našo vlado pozivljamo, da nam takoj pove, koliko je že storila za povrnitev ujetnikov.

Svarilo in poziv.

Zvedeli smo, da neki slovenski denarni zavod v Ameriki kupuje od v Jugoslavijo vračujočih se izseljencev dolarje in sicer dolar po K 24. Za znesek v kronah da ček na enega zagrebških denarnih zavodov. Dolar pa stane mnogo več, danes n. pr. celo K 49. Na to se opozarjajo vsi oni, ki imajo svojce v Ameriki, kateri se nameravajo vrniti. Opozorite jih takoj pismeno na to razliko v ceni ter jim pojasnite, da koristijo sebi in svoji domovini, če prinesejo dolarje s seboj. Če pa nočejo ali ne morejo vzeti

seboj gotovine, pa naj založijo denar v kakem popolnoma zanesljivem denarnem zavodu v Ameriki in prinesejo seboj čeke, ki se glase na dolarje in tu se jim bo izplačal znesek v kronah.

Drobno.

— **Pričetek šolskega leta 1919/20.** Na javnih nanovo ustanovljenih meščanskih šolah v Ljubljani. Na javnih nanovo ustanovljenih ljubljanskih meščanskih šolah prične se šolsko leto 1919/20, v sredo, dne 24. septembra 1919. in v četrtek, dne 25. septembra, v rednim šolskim poukom. Vpisavalo se bode v ponedeljek, dne 22. septembra in v torek, dne 23. septembra 1919., vselej od osmih do dvanajstih dopoldne, in sicer: Za I. mestno deško meščansko šolo v šolskem poslopiju na Prulah št. 13; za I. mestno deklško meščansko šolo v šolskem poslopiju na Sv. Jakoba trgu št. 1; za šišensko deško meščansko šolo v šolskem poslopiju šišenske deške in za šišensko deklško meščansko šolo v šolskem poslopiju šišenske deklške šole na Gasilski cesti št. 242. Vstop v I. razred meščanske šole je dovoljen le onim učencem in učenkam, ki so dovršili V. razred ljudske šole s splošno povoljnim uspehom. Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se načelno pri vsprejemu odklanjajo. — Vse podrobnosti pojasnjujejo šolska ravnatelstva pri vpisavanju.

— **Na Slovenski trgovski šoli v Ljubljani** se prične šolsko leto 1919/20, dne 29. septembra t. l. s sv. majo, ki se bo služila v kapeli o. jezuitov ob 8. uri zjutraj. Ponavljalni izpiti se vrše 23. in 24. t. m., sprejemni izpiti za prvi deški letnik pa 25. in 26. t. m. Vpisovanje v II. deški in II. deklški letnik se vrši 27. t. m. Vpisovanje v pripravljalni razred, prvi deški in prvi deklški letnik je zaključeno.

— **Razpis ustanov.** Absolvirani eksportni akademiki in absolventi drugih visokih trgovskih šol, ki bi se hoteli usposobiti na docenturi za trgovske znanosti, odnosno absolventi drugih strok n. pr. profesorji geografije in zgodovine ter tujih jezikov in pravnikov, dijaki višjih trgovskih in obrtnih šol izven Slovenije, dalje absolventi gimnazij in realk, ki se hočejo posvetiti študijam na visokih šolah in absolventi višjih obrtnih šol oziroma tudi obrtniki, ki se hočejo v inozemskih obratih izpopolniti v svoji stroki, naj vložijo do 18. septembra t. l. tozad. vne prošnje s potrebnimi izpričevanji na Deželno vlado, oddelek za trgovino in obrt v Ljubljani. — Predsednik Upravne komisije: Dr. Žerjav.

— **Prihod beguncev.** Včeraj, v četrtek, 11. septembra popoldne je došel v dveh delih nov begunski transport iz Trsta in ostalega zasedenega ozemlja. Prišlo je okoli 80 družin, večinoma jugoslovanskih državnih uslužbencev.

— **Kongres jugoslovanske omladine.** Tajništvo pripravljalnega odbora za kongres jugoslovanske omladine v Zagrebu javlja: Ker se dan na dan bližajo 11., 12. in 13. oktobra, ko se vrši kongres, se javlja od vseh strani večje zanimanje in odziv. Vendar pa do danes niti z ene strani ni bilo točno navedeno število udeležnikov. Zato prosimo v interesu boljše organizacije kongresa, uredjenosti glede vprašanja prenočišč ostalih potreb, vse organizacije, skupine in krajevne odbore, da nam čimprej pošljejo sezname udeležnikov, odkod pridejo, s katerim viškom, kdaj in v katerem številu. To je potrebno, da pripravljalni odbor pravi čas izve od vseh, ki žele, do dobe v redu stanovanje in hrano. Isto velja tudi za poudince. Brez legitimacije, ki jih dopošljemo vseni onim, ki se žele kongresa udeležiti, ne dobi nihče popusta na železnici. — Pozivamo tovariše vseh pokrajev, da zbirajo prispevke za kongres, za katerega se naša javnost žal vrlo slabo zanima in ker so veliki stroški.

— **Zasebni uradniki in uradnice Slovenije** se opozarjajo, da ne hodijo v Zagreb si iskat službe, ker vlada v Zagrebu velika brezposelnost. — Društvo zasebnega uradništva Slovenije.

— **Prijeti tatovi.** Orožnikom v Vevčah se je posrečilo izslediti družbo tatov in vplomilcev, ki so ogrozili naš okraj. Navadno so bili preoblečeni v vojake, tako da se je sumilo, da so napadali kak tuj vojak in ne domačini. Sedaj upamo, da bo zopet red in mir v našem kraju.

— **»Državna posredovalnica za delo«**, podružnica za Ljubljano in okolico. V preteklem tednu od 1. do 6. septembra 1919 je iskalo delo 179 moških in 54 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 99 moških in 53 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 92. — Delodajalci iščejo: pisarniške moči (33), trgovski sotrudi in sotrudi

(319), činarji in činarice (102), služkinje in kuharice (105), peki, mlinarji, mesarji (102), poljski in tovarniški delavci in delavke (113), slugi, vratarji, hišniki, krojači, šivilje, čevljarji, vajenci razne stroke, oskrbniki, ekonomski, natakariji in natakarice, modistinje, vzgojiteljice, predilne delavke, strojni ključavničarji, mehaniki, strojniki, dimnikarji, monterji itd. — Delo je na razpolago: poljskim in tovarniškim delavcem in delavkam (119), težakom in hlapcem, služkinjam in kuharicam, drvarjem, krojačem, šiviljam, čevljarjem, vajencem razne stroke, mizarjem, zidarjem, strojnimi in stavbenimi ključavničarjem, gozdarjem, mlinarjem, cestnim delavcem, delavcem za hodournike, strojarjem, sodarjem, žagarjem, sekačem, sobaricam, plečarjem, oglarjem itd.

Strokovno gibanje.

Mezdno gibanje čevljarjev v Mariboru. V ponedeljek, dne 1. t. m. je pričelo šest naših in šest mojstrskih zastopnikov pogajanja. Naše zahteve so bile osemurni delavnik in tri kategorije dnevne plače, in sicer po 32 K, 40 K in 48 K. Mojs tri zahteve niso hoteli sprejeti, pač pa smo se sporazumeli; privolili smo v deveterurni delavnik in končno sklenili naslednjo pogodbo: I. kategorija: čevlji šivani do pete ženski kakor moški 70 K, šivani samo spredaj 50 kron, gladko zbiti 35 K. — II. kategorija: V drugi kategoriji vse kakor zgoraj, samo povsod za 10 K manj. Vse staro delo se plačuje v tedenski plači v treh kategorijah, in sicer po 180 K, 150 K in 120 K. Prerezovalci in izdelovalci gorenjih delov 180 K, 250 K. Štepanci od 120 K do 180 K. Med pogajanjem smo morali prenehati, ker nas je prehitela policijska ura, zaradi česar naj bi se druge točke zlasti glede reda v delavnici obravnavale dne 2. t. m. ob 15. uri popoldne. A glej ga vraga. Komaj se drugi dan sestanemo, pa nam predstavljajo mojstrov naznanje, da dogovor prejšnjega dne ne velja, ker ga je mestni magistrat razveljavil, češ, da bi bile to previsoke plače za čevljarje ter da se šele v petek, dne 5. t. m. prično pogajanja ob navzočnosti zastopnika obrtne oblasti. Izjavil je tudi poleg drugih žalitev, da bo policija vsakega čevljarja, ki bi v sredo ne delal, dala zapreti in izgnati. Ali sodrugi so ostali trdni. Radovedni smo bili, zakaj se magistrat vtika v naše zahteve, ko se to še ni nikoli zgodilo. In tam smo izvedeli, da so mojs tri sami prišli prositi, naj mestni magistrat razveljavi dogovor, ker jih je pekla vest, da so preveč obljubili. Mestni magistrat nam je pristal, da se vrše pogajanja že drugi dan, ne šele v petek. In zgodilo se je tako. Po kratkem pogajanju je zastopnik obrtne oblasti izjavil, da mora ostati pri dogovoru. S tem smo dokazali mojstrom, da znamo tudi braniti svoje pravice. Zahvaljujemo se za sodelovanje in trdno zastopniku strokovnega tajništva sodrugu Erbežniku ter tudi delavstvu, ki se je v dvadveletni stavki tako vzorno vedlo. Mojs trom pa kličemo na svidenje.

Kultura.

Koncert Cirila Ličarja in Vilma pl. Thierryjeve se zaradi zaprek vrši približno teden dni pozneje, najbrž v soboto, dne 20. septembra. Vstopnice se nadalje prodajajo v trafikih. Definitivni dan koncerta se pravčasno objavi. Koncert bo nudil veliko lepega umetniškega užitka, ne bo ruskije, ampak pošteno slovenski in jugoslovanski.

»Priroda«, velezanimiv, podučen, popularno pisan znanstveni list je izšel v svoji 7. številki. — J. H. Fabre opisuje »Put Mjesečev oko Zemlje«, N. Divac pa je napisal zanimivo razpravo o »Mutacijah« v rastlinstvu skladno z Darwinovim naukom. »Čega ne bi bilo bez mikrobom«, vprašuje dr. Ivan Glaja in razpravlja pri tem o koristi in škodljivostih mikrobov in bakterij. List »Priroda« je lepo ilustriran in je velike važnosti za razvoj prirodoslovstva, posebno še, ker je tuji ljudem lahko razumljiv. Zato ga prav toplo priporočamo posebno našemu dijaštvu, dokler se ne osnuje tudi pri nas sličen list, ki bi bil zelo potreben. Manjši polzkusi, vzdržavati take liste so žal pri nas že po kratkem času vedno zaspali. »Priroda« nam naj bo dober vzgled, kako naj bode pisan tak list, če ga bomo kdaj imeli, ali pa bi bilo želeli, da v »Prirodi« sodelujejo tudi slovenski prirodoslovci. Cena »Prirodi« letno 16 K, za dijake in učitelje ljudskih šol 10 K. Naroča se v Zagrebu v uredništvu, Demetrova ulica 1. List izdaja »Hrvatsko prirodoslovno društvo«. — Urednik lista je dr. F. Tučan.

Zdravstvo.

Glasnik ministrstva narodnega zdravja. Pod tem naslovom hoče izdati ministrstvo narodnega zdravja svoj organ, ki bo izhajal po potrebi od časa do časa, ki bo priučal članke v cirilici, latinici ter v vseh treh jugoslovanskih jezikih in ki se bo delil na dva dela, na službenega in razpravnega. Slednji bo posebej svobodni javni diskuziji vseh zdravstveno-političnih vprašanj in predlogom o praktičnem izvrševanju in izpopolnjevanju zdravstvene službe. Glasnik se bo brezplačno razpošiljal vsem uradnim zdravnikom, zdravstvenim odsekom, bolnicam in zdravniškim korporacijam. V zmislu ministrskega naročila vabi Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro slovenske zdravnike in sploh vse one, ki se bavijo z zdravstveno-političnimi vprašanji na sodelovanje, tako da bo Glasnik pravo ogledalo naše zdravstvene politike in delovanja naših zdravnikov.

Tedenski izkaz nalezljivih bolezni od 23. do 30. avgusta 1919 na ozemlju deželne vlade za Slovenijo. Obbolele so osebe: Skrlatica (Scarlatina): Ljubljana, mesto 2. Davica (Dyphteria): Ljubljana, mesto 2, Krški okraj: občina St. Rupert 1, Novomeški okraj: občina Novo mesto 1, Ljutomerski okraj: občina Ljutomer 1. Trebušni tifus (Typhus abdominalis): Brežiški okraj: občini Zakot 7, Globoko 1, Celjski okraj: občine: Celje, okolica, Kokarje 1, 1 umrla, Zalec 7, 1 umrla, Novomeški okraj: občina St. Peter 2, Ptujski okraj: občina Ormož 1, Radovljiški okraj: občina Koroška Bela 1. Griža (Dizenterija): Celjski okraj: občini: Celje okolica 2, St. Štefan 6, 2 umrli. Kamniški okraj: občini: Dragometlji 1, 1 umrla, Loka pri Mengšu 2, 1 umrla, Ljubljanski okraj: občine: Smartno pod Šmarno goro 2, 1 umrla, Dobrava 7, 1 umrla, Presej 13, 1 umrla, Ljubljana, mesto 22, 5 umrlo, Novomeški okraj: občina Šmiloh Stopič 2, Radovljiški okraj: občini: Koroška Bela 10, 1 umrla, Boh. Srednja vas 1, Velikovski okraj: občina Važenberk 8, 2 umrli. Koze (Varicela): Brežiški okraj: občina Antiče 1, Kočevski okraj: občini: Ribnica 1, Sv. Gregor 1, Krški okraj: občina Cerklje 3, Ptujski okraj: občina Ptujski gora 1. Trachom: Brežiški okraj: občina Mrčna sela 7. Opomba: Okraj Cernomej v občini Adlešič ena oseba umrla za steklinjo; ugriznjena baje pred mesecem. Okraj Cernomej v prejšnjem tednu v občini Kot 2 osebi ugriznjeni od stekle mačke.

Iz Slovenije.

Spoznali jih boste po njih sadovih... Skoro vsak teden prireja »Z. J. Z.« veselice in zabave. Privoščimo vam. Ali spoznali smo vas že, da za nižje uslužbenice, prevsem za vpokojence, ki so bosji, raztrgani in sestradani, nimate leka, niti časa, niti besed, da bi jim izboljšali položaj, ko vendar imate toliko stikov z ravnanstvom in sedite sredi raznih mogotcev. Zakaj se torej ne pobrigate tudi za nas trpine, če ste res tako »demokratični« in nepristranski? Vsi vpokojenci katerekoli vrste dobivajo draginske doklade, samo mi od južne železnice ne dobimo ničesar. Zakaj ne upoštevate južna železnica leta 1907. dane obljube, ki pravi: »Kadar bo dala državna železnica, bomo dali tudi mi«. — Kje je torej vlada in vse kompetentne oblasti, da napravijo red in puste govoriti pravico? Sal smo tudi mi državljani SHS! Ali vlada nima nobene moči, napraviti južni železnici? Draginski doklad hočemo kot jih imajo že vsi vpokojenci, tudi oni z državnih železnic! — Zima je pred durmi, brez obleke smo, brez kuriva, brez denarja. Sila je velika — zahtevamo torej takojšnje od pomoč!

Zagorje ob Savi.

Pri nas imamo priznano izkušene mesarje. Posebno se odlikuje med njimi naš Pepe. Med vojno so dobivale revnejše stranke za 2 K, če jim je bila sreča mila, ponajveč drobovja in kosti. Gospodi pa je gospa med vojno nosila meso na dom. Po smrti ranjke Avstrije je bil Pepe prvi, ki je prodajal meso po 20 K. Seveda je moral gledati skozi prste, ker ni prišel nikdo ponj. Zadnji čas pa si je izbral novo metodo. Nastavil je meso po isti ceni kakor drugi mesarji. Daje pa tako pičlo tehtnico, da dobijo stranke le krog 40 dk in še manj za pol kg. Priporočamo vsem strankam, ki so primorane jemati tam meso, da istega pred pričami iztehtajo in zadevo javijo sodišču.

Novo mesto.
Govori se, da se namerava naš »preljubi« župan g. Rosmann v naj-

krajšem času odpovedati županstvu. Kako razveseljav namen! Radostno ga pozdravljamo! Čim prej to stori, tem bolje bo! Toda pripoveduje se pa tudi, da hoče zlestiti v Mestno hranilnico za ravnatelja. Pred tem pa resno svarimo hranilnični odbor, ako mu je kaj mar ugled hranilnice, kajti javnost se predobro ve, kako je tam, kjer gospodari samodržec Rosmann. Za sedaj ne pišemo več, a storili pa bomo to v slučaju, da bi upravni odbor ne upošteval tega ljudskega svarila in če ne bi hotel pustiti Rosmana v miru, da si zdravi svoje živce. Toliko v prevdare!

Borovlje.

V nedeljo, dne 7. t. m. je priredilo pevsko društvo tuk. delavske organizacije veliko pevsko veselico. Prireditelj je krasno uspela. Prostrana dvorana hotela Just je bila nabito polna, a več kot polovica udeležencev je morala ostati na vrtu, kjer je vojaška godba žela obilo zaslužene pohvale. Oder za pevce je bil pripravljen a okusno prirejen. Mogočno je učinkovala ponosna Marseljeza. Mojs trski prednašane Košatove narodne pesmi so bile izredno užitek. Morali so jih ponoviti. Upamo, da jih čujemo kmalu v originalu. Po petju se je razvila nepriljena zabava in pes. Opazil sem, da je ogromna večina domačinov govorila slovensko. Minuli so žalostni časi, ko se je koroški Slovenec sramoval govoriti svoj materni jezik. Sedaj že spoznava, da je enakovreden. Delavstvo se je tudi lahko prepričalo, da uživa v mladi Jugoslaviji splošne simpatije. Da vedo ceniti pomen delavca je dokazalo s svojim skoro polnoštevilnim obiskom na veselici jugoslovansko uradništvo, učitelstvo in tudi — znak nove dobe — vojaštvo z generalom Maistrom na čelu. Želeti je, da se podobne prireditve vršijo večkrat, po seboj nujno bi pa bilo za našo organizacijo, da stopi v direktni stik z ljubljansko centralo predvsem glede vprašanja ustanovitve politične šole. Delavstvo ne ve o jugoslovanskih organizacijah še ničesar, in zato je nujno potrebno, da dobimo v tako važnem industrijskem kraju prepotrebno politično šolo.

Sokolstvo in politične stranke.

Kot pristašu socijalne demokratične stranke naj bi tudi meni dovoljeno o tej temi nekaj izpogovorit. Gotovo je, da se zaradi par — par svojih domišljavosti »višje stoječih« posameznikov ne more očitati hlinjenih načel svobode, enakosti in bratstva celokupnemu Sokolstvu. Dokler je Sokolstvo v splošnem res nadstrankarsko, nepolitično in dokler je zastopan v njem po večini delavski stan, se ga pri njegovem delu od strani socijalne demokracije ne sme ovirati. To bi bilo lahkomiselno. Nasprotno! Bila bi naša dolžnost njegovu delu podpirati, kakor to dela že dolgo sedanja demokratska stranka, da si pridobimo čim več Sokolov v svojo stranko.

V Sokolstvu je zastopan najštevilnejši delavski stan in vsled tega mora biti ravno njegov vpliv odločujoč. Naša dolžnost bi bila poskrbeti, da pridobimo te delavce-Sokole v svoje vrste. Gotovo je še precej Sokolov v naši stranki. Treba bi bilo torej samo malo truda in uspehi bi bil tu. Poklicati moramo v spomin vsem delavcem-Sokolom, da ne pozabijo svojih političnih in stanovskih dolžnosti napram svojemu stanu.

Sokolstvo samo na sebi nam torej ne more biti škodljivo. Škodijo nam pa lahko lastni tovariši-Sokoli, katere si pridobiva z raznimi mahinacijami druga, nam nasprotna stranka. Da se to ne zgodi, ne smemo Sokolstva v njegovem delovanju ovirati, pač pa moramo agilno poseči vmes. Vzpričo tega bi bilo neumestno ustanavljati lastna telovadna društva, naj bi vsak sodrug pristopil k Sokolstvu in imeli bi kmalu uspehe na naši strani.

Nam se očita, da smo mednarodni in da narodnost popolnoma zanemarjamo. Ravno sedaj se snuje pri nas »Narodna socijalna stranka«, kar ne pomeni v splošnem nič drugega kot cepljenje delavskih vrst, da se oslabe za boj proti nenasičenemu kapitalizmu. Da je dal inicijativno osnovanju te stranke naš »narodni« kapitalizem iz pravkar omenjenega vzroka, je jasno. Ta je ljudem naslikal mednarodnost za narodno izdajstvo in jih zaslepil pri tem tako daleč, da ne vidijo, kako je kapitalizem sam mednarodni in kako je nenaroden, če je treba kaj dati iz svojega žepa za svoje rojake, za svoj narod, kateri mu polni njegov žep. Tega ne pove, da je kapitalistu narodnost deveta briga, ampak da mu je tudi narodnost le kupčija.

Da setorej krivičnih predsodkov o prepotrebni mednarodnosti v

svojem razrednem boju iznebimo, da jih ložje odpravimo, nam bo k temu ravno Sokolstvo veliko pomagalo. — In če Sokol samo pravi: »kot svoboden državljan more biti socijalni demokrat, kot sin svojega naroda pa sem Sokol, ki mi je naloga in dolžnost, da dvigam pravne in telesne sile naroda kot celote«, zakaj bi mi ne rekli: Slovenec sem, če me izženo v Kongo, svoj narod vsemu ljubim, ker sem izšel iz njega, ker mi je dal življenje, ljubim svojo domovino in ji želim napredka, blagostanja in zato sem Sokol. — Proletareu sem in ker kot tak ljubim svojo domovino in svoj narod, sem socijalni demokrat, in Sokol, ki ima dolžnost skrbeti, da je njegov narod srečen, da se odpravi izkoriščanje, vsa revščina in beda.

I. B.

Gospodarstvo.

»Vnovčevalnica za živino in mast« kot državni zavod je svoj čas napravila prekaljevalnico za mesne izdelke in iste prodajala aprovizacijam, pa tudi delikatesnim trgovinam v nadrobno razprodajo. Aprovizacije so po večini prenehale, ostale so le delikatesne trgovine za razpečavnanje blaga. Te pa so od »Vnovčevalnice« po zmernih cenah kupljeno blago prodajale naravnost z ogromnim dobičkom. V interesu prehrane je bilo torej treba, da se na cene mesnih izdelkov pritiska in da se iste znižajo. Zato je »Vnovčevalnica« otvorila zasebno prodajalno mesnih izdelkov v ljudski mesnici na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani. Ker so pa prostori v mesnici nedostalni in je prodajni čas prekratek, je preskrbela »Vnovčevalnica« primernejše in večje prostore za prodajalno v Stritarjevi ulici, v Krisperjevi hiši. Prodajalna se otvori v ponedeljek, dne 15. septembra in se bo prodajalo od pol 8. do pol 1. ure in od 15. do 19. ure, t. j. od 3. do 7. ure zvečer. S tem dnem preneha tudi prodaja prekajenega mesa v mesnici na Sv. Jakoba trgu. Cene izdelkom so se določile na podlagi nakupnih in produkcijskih stroškov, brez vsakega dobička. Vpoštevalo se je edino kritje režije. Ako bodo cene živine in prašičev padle, bo »Vnovčevalnica« znižala tudi cene mesnih izdelkom. Izdelovanje se vrši pod strokovnim nadzorstvom, tako da je jamčena najboljša kakovost in največja snaga. Blago, oziroma izdelke in izdelovalne prostore nadzira vsak teden posebna komisija. Ceniki izdelkov so nabiti na vpogled v prodajalni.

Današnjemu listu je priložena za ljubljanske naročnike priloga »Kno-Ideala« »Mayerling«.

Najnovjša poročila.

(Vesti LDU.)
VESNIČ O PODPISU MIRU Z NEMŠKO AVSTRIJO.

Pariz, 10. (DunKU.) Vrhovni zavezniški svet se je bavil s stališčem, ki ga zavzema delegacija kraljestva SHS z ozirom na podpis mirovne pogodbe z Nemiško Avstrijo. Kakor se poroča, je poslanik Vesnič izjavil, da ima od svoje vlade striktno povelje, ne podpisati mirovne pogodbe, in sicer radi ugovorov proti členu 60. pogodbe. Izrazil je pa mnenje, da bodo jugoslovanski poblašenci imeli povod odnehati, ako vrhovni svet pisмено da njegovi delegaciji gotove zagotovitve. Ako bodo ti predlogi sprejemljivi, bo on nemudoma poročal o tem svoji vladi. Verjetno je, da bo sestavljen zapisnik, po katerem bo Vesnič mogel podpisati mirovno pogodbo pozneje.

ČEHOSLOVAKI ZAHTEVAJO BANAT ZA RUMUNIJO.

Veliki Bečkerek, 11. Agencija »Dacia« objavlja tendenciozno vest, da je poslanik čehoslovaške republike v Parizu, dr. Beneš, zahteval, naj se ves Banat pripoji Rumuniji.

KREDIT DEŽELNI VLADI V SARAJEVU.

Beograd, 11. Deželna vlada v Sarajevu je naprosila kraljevo vlado v Beogradu za zvišanje kredita, ki naj služi za povečanje šolskih poslopij v Bosni in Hercegovini, in sicer od 1.250.000 a 1.650.000 kron.

TATVINE AMERIŠKEGA BLAGA.

Niš, 11. Kakor se je dognalo, je bil velik del blaga, ki ga je poslala Amerika kot dar sirotam in raznim drugim siromakom niškega okrožja, pokraden. Pri štirih trgovcih so našli znatne količine tega blaga, predvsem sukna, obleke, perila in čevljev. Vse štiri trgovce so aretirali. Zdi se, da se je tatvine udeležilo zelo mnogo oseb.

PASIVNA REZISTENCA URADNIKOV V ITALIJI.

Trst, 9. Listi poročajo: Pasivna rezistenca, ki so jo začeli uradniki pri brzoljavah, kateri zahtevajo izboljšanje plač, kakor jim je to obljubil bivši minister Fera, se je razširila skoraj po vseh uradih v Italiji. Samo v Rimu leži baje 12.000 neodposlanih brzoljavk.

AMNESTIJA V ITALIJI.

Trst, 9. Vsled amnestije so bile izpuščene iz zaporu vse one osebe, ki so bile aretirane zaradi znanih izgrediv 4. avgusta t. l., med njimi tudi bivši tržaški socijalno - demokratiški državni poslanec Rajmund Scabar in pa upravitelj »Delavskega doma«, Vavpotič.

IZJAVA ČEŠKEGA SOCIJALNO-DEMOKRATIČNEGA KLUBA.

Praga, 10. (ČTU.) Včeraj popoldne je imel socijalno-demokratični klub sejo, na kateri je soglasno izrazil svoje prepričanje, da je v svrhu mirnega razvoja republike, potrebno nastopiti proti vsaki burni agitaciji neodgovornih elementov, ki imajo pogum vršiti svoje državni kvarno delo brez ozira na nadaljnjo usodo dežele. Socijalno-demokratični klub bo skušal s svojim lojalnim nastopom skupno z vsemi koaliranimi strankami tudi nadalje izpolnjevati nalogo, katero je prevzel pri sestavi nove vlade in je vztrajal na svoji poti v korist naroda.

MACHAR ODPSTOPIL.

Praga, 11. (ČTU.) Armadnim inšpektorjem imenovani češki pisatelj Machar in predsednikov tajnik dr. Samal sta sporočila predsedniku narodne skupščine Tomašku, da polagata svoja mandata v narodni skupščini. Kot vzrok navajata, da sta z delom preobložena.

STROKOVNI KONGRES V GLASGOWU.

Amsterdam, 11. (DunKU.) Na kongresu strokovnih delavskih zvez v Glasgowu so bile sprejete resolucije Smillieja, ki zahtevajo podržavljenje rudnikov.

EKSPLOZIJA.

Rim, 11. (DunKU.) — Brezlično. Včeraj popoldne je v kraju Ruado zletelo v zrak skladišče vpterjenje municije. Pri tem je izgubilo življenje 15 oseb, italijanskih vojakov in avstrijskih vojni ujetnikov. Več vojakov je bilo ranjenih.

To in ono.

Zrcalo sijajnih socijalnih razmer.

Žene in hčerke pariških bogatašev so sklenile, da bodo nastopale v letošnji zimski sezoni na plesih in podobnih prireditvah brez nogavice in čevljev ter odete le v lahke haremске plašče, ki bodo oblike njihovih teles bolj razkrivali kakor zakrivali. Njihovi prstki bodo okovani z dijamanti in briljanti, na prstih njihovih nožic pa bodo zvončkali mali srebrni zvončki. Istotako se bodo tudi na njihovih golih metech lesketali zlati obrčli.

Preobjestna bogataška sodrga ne ve, kako bi razsipavala svoj denar. Nedavno smo čitali tudi v ameriških listih, da si je letošnjo zimo kupila žena nekega bogataša plašč, sešit iz dragocenih in redkih kožic, za katerega ni dala nič manj kakor trideset milijona dolarjev. To se je zgodilo leto, ko je na milijone ljudi stradalo, in ko je na milijone delavskih otrok zmrzovalo po kleteh, kjer niso imeli niti najpotrebnejše skorjice kruha.

In svet naj se divi tako človeštvo in socijalni družbi...

Izdajatelj: Josip Petejan. Odgovorni urednik: Rudolf Golonč. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Krojaške pomočnice, tudi one, ki vzeajo delo na dom, sprejmo s plačo 1. razr. krojaška tvrtna K. PUČNIK, Sodna ulica 3. 508

Pozabila se je ručna torbica v vlakcu št. 39 na južnem kolodvoru v Ljubljani. Pošten najditelj se prosi, da jo pošlje po pošti na drožarno Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, proti dobri nagradi. Papirji nimajo za najditelja nobene vrednosti, so pa za stranko velike važnosti. Denar se lahko obdrži.

Pisalni stroj z lepo, vidno pisavo in slovensko zastaturo se tukaj po ceni proda v pisarni Gledališka ulica št. 7/III. Oglasi se je med 10. in 11. dopoldne in med 3. in 6. uro popoldne. 527 2-2

Tehtnica decimalna, še dobro ohranjena, srednje velikosti, pripravna za kakvega specejista ali molarja, se ceno proda. Naslovi pod »Jed. 7.« na upravo »Napreja«.

Več spretnih prodajalcev »Napreja«, starih nad 14 let, sprejme uprava »Napreja«.

Navarna Vospurnik, Ljubljana, Sv. Jakoba trg, se proroča slavnemu občinstvu. 533 4-1

ZAHVALA. 530
 Povodom krute izgube svoje nadomestljive soproje, ožr. mamice
Marjete Šapek
 mi ni mogoče izreči posamezno zahvalo, zato se tem potom 7. hvaljujem vsem sorodnikom, znancom, prijateljem kakor tudi vsem gg. tovarniškim mojstrom in delavcem javniške in savske tovarne, ki so spremili nepozabno pokojnico k večnemu počitku. Vsem še enkrat tisočera zahvala.
 Javornik, 9. sept. 1919.
 Globoko žaljoča rodbina Šapekova.

MATIJA GUBEC

v filmu
 z glavno vlogo umetnika **IGNACIJA BORŠTNIKA.**
 Ta znameniti film iz zgodovine Slovencev, ki je bil v stari Avstriji prepovedan, se prednaša v soboto, dne 13., in v nedeljo, dne 14. t. m. na **Kosterjevem vrtu** v prid našim invalidom.
 Vsak dan samo po dve predstavi.
 535 2-1 **Kino-Teden.**

Strojni ključavničar in spreten tovarniški mizar

(preddelavec)
 se išče za tvornico v Bosni.
 Zahtevki glede plače s prepisi izpričeval pod „AB 199“ na upravništvu 4-1 „Napreja“ 528

GARJE

srbečico, hraste, lišaje uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 6 K. Po pošti 7 K poštne prosto. Prodaja in razpošilja lekarna Trnkóczy v Ljubljani, zraven 10-1 rotovža. 531

Priporoča se trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

ZALTA & ŽILIĆ
 Ljubljana, Marije Terezije cesta 10.
 (Gospodarska cesta.) 532

ŠOTO

za kurjavo, izolacijo, stelivo in druge svrhe uporabljivo dobavlja v vagonih in na drobno
F. & A. Uher, Ljubljana.
 Telegr. Uherped. Inter. Telefon 117.
Kupi se več registriranih blagajn.
 Ponudbe z navedbo cene je poslati na upravništvu „Napreja“ 184-18

Naznanilo. 525 2-2
 Slavnemu občinstvu, osobito svojim cenjenim obiskovalcem uljudno naznanjam, da sem opustil podružnico na Miklošičevi cesti nasproti hotela „Union“, pač pa nadalje vodim svoje staro podjetje na Sv. Petra cesti.
 Zahvaljujem se za izkazano naklonjenost ter prosim, da mi isto ohranijo tudi v bodoče.
Matija Podkrajšek, brivec in damski frizer
 Ljubljana, Sv. Petra cesta 32, v Zanklovi hiši.

Naznanilo.
 Gg. trgovcem, obrtnikom in vsem interesentom naznanjam, da je g. Franc Rožanc deloma vsled bolezni, deloma vsled vpeklica k vojakom izstopil iz tvrdke Beseljak & Rožanc ter da bom vodil anončni in informačni zavod odtlej sam.
 Priporočam se tudi vnaprej naklonjenosti vseh p. n. interesentov, katerim bodem postregel z vso mogočo kulanco.
 Delo adresarja za Ljubljano se vrši pod strokovnim vodstvom dosedanjega glavnega urednika nemoteno naprej ter bo v kratkem dovršeno.
 Z odličnim spoštovanjem
anončni in informačni zavod Drago Beseljak,
 Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Restavracija „BELLEVUE“ na Smarjetni gori pri Kranju
 — otvorena. —
 507 3-3

POZIV 526 3-2
Jugoslovanske pomožne akcije iz Amerike.

V skladišču „Balkan“ v Ljubljani se nabajajo naslednje pošiljave iz Amerike, ki naj jih adresati dvignejo tekom štirinajstih (14) dni:

1. Andrej Gustišar, Dolenji Logatec hiš. št. 19, ima zabojo št. 693, ki mu ga pošilja Joe Mihovec 1134 E 60 St. Cleveland C. U. S. A.
2. Jožef Srebot, Neverke 12, p. St. Peter-Košana na Krasu, ima zabojo št. 706, ki mu ga pošilja Jožef Srebot 643 E 160 Str. Cleveland C. U. S. A.
3. Ivan Tomazič 14, Služe Obrov, Primorsko.
4. Ivan Bracati, St. Marija Magdalena Spodnja 401 Servata (Servola) Trst ima zabojo št. 406, ki mu ga pošilja Franc Lon. Menort 917 Ala Ane Sheboygan Wis.
5. Franc Rotar, Kal 92, p. St. Peter na Krasu ima zabojo št. 750, ki mu ga pošilja Anton Rotar 643 E 160 St. Cleveland O. U. S. A.
6. Anton Žakel, Kalce 30 Logatice, Gorenji Logatec, ima zabojo št. 954, pošilja ga Franc Ven. S. Malino Žakel 7430 Rigge Ave Chicago Ael.
7. Pavla Vidmar, Logatec 152 pri Ajdovščini ima zabojo št. 705, ki ga pošilja Iv. Vidmar Is 705 Saranac Ro Cleveland O. U. S. A.
8. Marija Seljak, Planina pri Rakeku 99 ima zabojo št. 639, pošilja ga Franc Seljak 6313 St. Clair Ave Cleveland O.
9. Čič Janez, Vel. Brdo 16, p. Razdrto ima zabojo št. 960, pošilja ga Martin Chich bosc 54 Berlin Pa.
10. Marija Slejko, Hrenovice 58 Postojna ima zabojo št. 798, pošilja ga Franc Slejko 6107 St. Clair Ave Cleveland O. U. S. A.
11. Ivan Kos, Marki Kosi Ročinj ima zabojo št. 645, pošilja ga A. Kos 16.301 Waterloo Rd. Cleveland O. U. S. A.
12. Ana Bergine, Drežnica št. 21, p. Kobarid ima zabojo št. 411, ki ga pošilja Franc Jakob Bergine 489 Park St. m. Ivanku Wis U. S. A.
13. Županstvo občine Tolmin ima zabojo št. 313, ki ga pošilja Zveza jugoslovanskih žen in deklet 1052 E 62 St. Cleveland O. U. S. A.
14. Franciška Kos, Trnik št. 13, p. Dobrdo (Podbrdo?) pri Tolminu, ima zabojo št. 706, ki ga pošilja John Rutar 722 E 163 St. Cleveland O. U. S. A.
15. Marija Pivk, p. Rovte pri Logatcu ima zabojo št. 75, pošilja ga George Pivk, Koek Springs Wyo 5.
16. Terezija Gorjanc, Loka p. Kanaž ima zabojo št. 736, pošilja ga Ivan Gorjanc 386 E 161 Str. Cleveland O. U. S. A.
17. Bergine Ana, Drežnica 21 pri Kobaridu ima zabojo št. 404, pošilja ga Jack Bergine 489 Park St. U. S. A.
18. Matko Josip, Tomnje 21 p. Ilir. Bistrica ima zabojo št. 235, pošilja ga Josip Matko 115 Moen Do. Rockdibile Ill.
19. Terezija Krapš, Podgora 241 v Idrija ima zabojo št. 833, ki ga pošilja M. Lapajne 6614 Schator Ave Cleveland O.
20. Fortunat Marija, Ročinj 21 ima zabojo št. 312, ki ga pošilja P. Križnič 1239 E 175 St. Cleveland O. U. S. A.
21. Simčič Amalija, Njivice 33 p. Kojško pri Gorici ima zabojo št. 768, ki ga pošilja Mihael Simčič 8107 St. Clair Ave Cleveland O. U. S. A.
22. Lipovž (Lipuš) Jožefa, Batuje 24 p. Črniče pri Gorici ima zabojo št. 712, ki ga pošilja Franc Lipovž (Lipuš) 901 Alhambra Rd.
23. Karolina Furlan, Svino 47 p. Šmarje pri Ajdovščini ima zabojo št. 725, ki ga pošilja John Furlan 1306 E 55 St. Cleveland O. U. S. A.
24. Bavčer Franciška, Gradišče 225 p. Ajdovščina ima zabojo št. 649, ki ga pošilja Anton Bavčer 15.929 Saranac Rd. Cleveland O.
25. Jugoslav Relief Fond Ljubljana ima zabojo št. 1025, ki ga pošilja Anton Kočevar Bridgeport Ohio 1025.
26. Brožina Marija, 22 Jelšane Primorje ima zabojo št. 286, ki ga pošilja Jos. Brožina 6725 Balteys Ave Cleveland O. U. S. A.
27. Pošta (župnija) Višnja gora, Dolenjsko ima zabojo št. 86, ki ga pošilja From Sloveniam Red Cvoss st. st. Josip Church Joli Ill.
28. Margareta Maurin, p. Nemiška Loka 17, Kočevje, ima zabojo št. 162, ki ga pošilja Gor. Maurin 518 Da 9 Eveleth Minn.

29. Jakob Erlach, Spodnje Doblje p. Loče pri Beljaku ima zabojo št. 215, ki ga pošilja From Krunesec 823 Kansas St. Francisco Calif.
30. Neža Jernej, Mokliče p. Galičica, Korosko, ima zabojo št. 369, ki ga pošilja Marij Vičič 1106 E 64 St. Cleveland O. U. S. A.
31. Anton Sgerm, p. Vuhred (Wuchern), Sp. Stajersko ima zabojo št. 7537, ki ga pošilja Josip Peruch 1137 Vikovy St. Joliet Ill.
32. Franc Walburg, Erlach Sv. Oswald p. Ivnicca, Stajersko, ima zabojo št. 316, ki ga pošilja Fr. Walburga Kohler Wit U. S. A.
33. Marija Kregar, Ilirska Bistrica 128 ima zabojo št. 674, ki ga pošilja Josip Kregar 1081 Addison Rd Cleveland O. U. S. A.
34. Ivan Lilavčič, Mala Bukovica 16 p. Ilirska Bistrica ima zabojo št. 959, ki ga pošilja Franc Stefančič Ore Hill Pa.
35. Mihael Vičič, vas Sovze 1, Ilirska Bistrica ima zabojo št. 232, ki ga pošilja John Vičič 1654 Dayton St. Chicago Ill.
36. Andrej Perše, St. Florjan-Grojna pri Gorici ima zabojo št. 792, ki ga pošilja John Perše 919 Addison Rd. Cleveland O.
37. Koštansk Mar., Gradišče 21 pri Ljubljani ima zabojo št. 447, ki ga pošilja Mato Koštansk Virgin Nilva.
38. Kristina Bevčer (Bavčer), Kosi 105 Ročini ima zabojo št. 756, ki ga pošilja Ana Bevčer (Bavčer) Saranac Rd. Cleveland O. U. S. A.
39. Županstvo Ilirska Bistrica ima zabojo št. 255, ki ga pošilja Zveza jugoslovanskih žen in deklet 1052 E 62 St. Cleveland O. U. S. A.
40. Marija Stefančič, Trnovo 73, Notranjsko, ima zabojo št. 634, ki ga pošilja Jos. Princ 815 Penn Ave Scheboygan Wis.
41. Marija Kovač, Lokavec 24 Ajdovščina ima zabojo št. 908, ki ga pošilja Avgust Kovač 1145 E 55 St. Cleveland O. U. S. A.
42. Blažetič Jos., Kneža, Podmelec 15 ima zabojo št. 6, ki ga pošilja Anton Roje 4321 Acorn St. Calumet Mich.
43. Marija Molk, Gornja Planina pri Rakeku ima zabojo št. 855, ki ga pošilja Marija Molk 1161 Norwood Rd. Cleveland O. U. S. A.
44. Marijana Černetič-Skur, p. Platišče-Prosenico 80 Udine ima zabojo št. 714, ki ga pošilja Josip Skur 15.519 Hohnes Ave Cleveland Ohio U. S. A.
45. Černe Tereza, Stenice, Kranjsko ima zabojo št. 973, ki ga pošilja Jos. Černe Ore Hill Pa.
46. Boltar Terezija, Ročinj 18 pri Kanalu ima zabojo št. 314, ki ga pošilja John Boltar 1095 Addison O. Cleveland O. U. S. A.
47. Županstvo občine Divača ima zabojo št. 301, ki ga pošilja Zveza jugoslovanskih žen in deklet 1052 E. 62 St. Cleveland O. U. S. A.
48. Bizjak Marija, p. Lokavice (Lokavec?) pri Ajdovščini ima zabojo št. 727, ki ga pošilja Josip Bizjak 719 E K 60 St. Cleveland O.
49. Elizabeta Udovič, Planina 58 pri Rakeku ima zabojo št. 303, ki ga pošilja Matevž Udovič 1086 Addison Ro. Cleveland O.
50. Luka Sterklinko (Sterlinko?) Ajba 21 p. Kanal ima zabojo št. 868, ki ga pošilja Jos. Pikš 6717 Edna Ave Cleveland O. U. S. A.
51. Marija Jug, Čiginj 6, Goličič-Tolmin, pošta Volče, ima zabojo št. 627, ki ga pošilja Mato Ulemak 726 Hotmes Ave Indianapolis Ind.
52. Josip Vuga, Ročinj p. Kanal ima zabojo št. 795, ki ga pošilja Sidor Vuga 919 Adison Ro. Cleveland O.
53. Ivana Balant, Spodnja Idrija ima zabojo št. 129, ki ga pošilja Anton Balant Ely Minn.
54. Marija Podbršček, Št. Martin 75 p. Kojško, ima zabojo št. 896, ki ga pošilja Miha Podbršček 6107 St. Clair Ave Cleveland O. U. S. A.
55. Pahor Anton, Miren p. Gorici 22 ima zabojo št. 355, ki ga pošilja Gabriel Pahor 258 First Ave Milwaukee Wis U. S. A.
56. Ivan Tomšič, Ilirska Bistrica 107, Trnovo, ima zabojo št. 780, ki ga pošilja Louis Levar 1018 Ivanku Rd. Cleveland O. U. S. A.
57. Marija Uršič, Kobarid 84 ima zabojo št. 628, ki ga pošilja Marija Dugar 65 Holmes Ave Indianapolis.
58. Katarina Kosovel, Osek p. Šempas pri Gorici ima zabojo št. 610, ki ga pošilja Ciril Badolčić 2622 W 21 Place Chicago Ill.
59. Anton Zigoy (Cigoj?), Sv. Križ-Cesta pri Ajdovščini ima zabojo št. 372, ki ga pošilja Albert Zigoy (Cigoj) 450 Nat. S. Ave Milwaukee Wis U. S. A.
60. Ivan Petrič, Jurkovac Planina p. Rakeku ima zabojo št. 185, ki ga pošilja Peter Mahek (Mašek?) Gelter Minn.
61. Ivan Mejak, Landol Hraše pri Postojni ima zabojo št. 539, ki ga pošilja Jakob Mejak 205 Ruby St. Joliet Ill.
62. Antonija Zetko, Laze 16 p. Senožče ima zabojo št. 529, ki ga pošilja Anton Zetko 200 Jack 50 St. Joliet.
63. Franc Kljun, Zagorje 35 St. Peter na Pivki ima zabojo št. 568, ki ga pošilja Josip Sabec 200 Jackson St. Joliet.
64. Cerkvenik Ivana, Kašice 19 Lokve-Divača ima zabojo št. 274, ki ga pošilja Rudolf Cerkvenik 1115 Narwood Rd. Cleveland O. U. S. A.
65. Pošta (župnija) Logatec ima zabojo št. 87, ki ga pošilja Sloveniant Red cross of St. Joseph Chuveh Joliet Ill.
66. Županstvo občine Kanal ima zabojo št. 724, ki ga pošilja Zveza jugoslovanskih žen in deklet 1052 E 62 St. Cleveland O. U. S. A.
67. Alojzija Uršič, Kobarid ima zabojo št. 629, ki ga pošilja Marija Vesekat 2823 W. Michigan St. Indianapolis.
68. Lehan Marija, Potubiai 28 pri Tolminu ima zabojo št. 541, ki ga pošilja Andrej Kavčič 510 Weststernon Plotia Ill.
69. Fornazarič Rozalija, Osek 81, Šempas pri Gorici, ima zabojo št. 329, ki ga pošilja Avgust Topičkar 131 Ohio Ave Kansas City, Kans U. S. A.
70. Franc Potapan, Mala Bukovica 11, Ilirska Bistrica, ima zabojo št. 985, ki ga pošilja Jože Potapan Ore Hill.
71. Ivan Tomšič, Knežak 30, Trnovo, Kranjsko, ima zabojo št. 605, ki ga pošilja Marija Tomšič Box 3 Waldez Colorado.
72. Marija Škerl, Vas Dolne Zarnon 7, p. Ilirska Bistrica, ima zabojo št. 856, ki ga pošilja Josip Škerl 3560 East 82nd St. Cleveland
73. Turkovič Jožefa, Brece 4 Jelšane, Notranjsko, ima zabojo št. 912, ki ga pošilja Jos. Turkovič 1084 E Ohio.
- 64 St. Cleveland O. U. S. A.
74. Franciška Vengar, vas Laze 54, Planina-Rakek, ima zabojo št. 494, ki ga pošilja Franc Vengar 117 Jones 5 E Evelet Minn.
75. Ivan Urbas, 182 pri Pikcovih, Planina pri Rakeku, ima zabojo št. 815, ki ga pošilja Louis Urbas 1415 E 52 Cleveland O.
76. Marija Cucek, Kol 8, St. Peter, na Krasu, ima zabojo št. 757, ki ga pošilja Janez Cucek 702 E 156 Zboj. St. Collitwood O. U. S. A.
77. Franc Simčič, Vedrian 35 p. Kojško ima zabojo št. 811, ki ga pošilja Louis Urbas 1415 E 52 Cleveland O.
78. Bara (3) Drganc, p. Jesenice ima zabojo št. 955, ki ga pošilja Johan Požgaj Mgmtyre.
79. Županstvo občine Jesenice, Kranjsko, ima zabojo št. 751, ki ga pošilja Zveza jugoslovanskih žen in deklet 1052 E 62 St. Cleveland O. U. S. A.

Upravičenci dobe na njih naslovljeno pošiljatev proti potrdilu prejema in nedvomnemu dokazu identitete.

Ljubljanska kreditna banka
 v Ljubljani.
 Podružnice: v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

— Delniška glavnica —
 K 15.000.000.
 Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Rezervni fond okroglo K 4.000.000.
 Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira ararične dobave in dovoljuje — spoznavalske kredite —